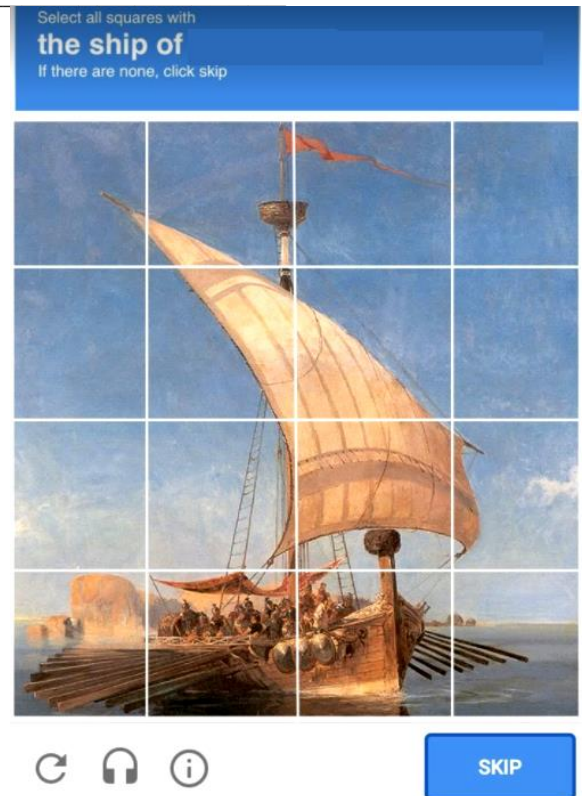

1. Üks klassikalise filosoofia vanimaid paradokse on küsimus, kas asi, millel on jupikaupa välja vahetatud kõik osad (näiteks kirvel pea ja vars), on endiselt seesama asi. Paradoks on tuntud kui *** laeva paradoks, kus punktiirile sobib ühe antiikmütoloogia tegelase nimi. Kõrvalolev meem viitab sellele paradoksile, ent kes pole kursis filosoofiliste probleemidega, kuid teab antiikmütoloogiat, võib muidugi juba purjede järgi öelda, et SEE kindlasti ei ole temaga seotud tuntuim laev, mille järkjärgulise uuendamise lugu pani aluse paradoksile. **Kelle nimi sobib punktiirile?**

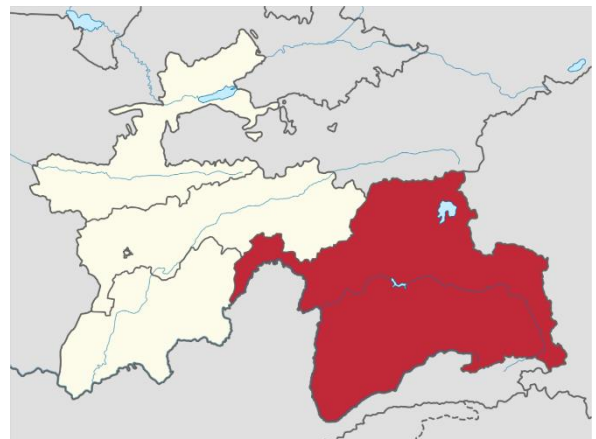
2. Raadio Retro FM reklaamib end kui raadiojaama, mis mängib üksnes neid laule, millel vanust vähemalt kümme aastat. Ometi juhtus käesoleva aasta septembris nii, et mängiti laulu, mis oli välja tulnud samal nädalal – ja seda lugu on sealt jaamast kuulda olnud hiljemgi. **Millisele esinejale selline erand tehti?**

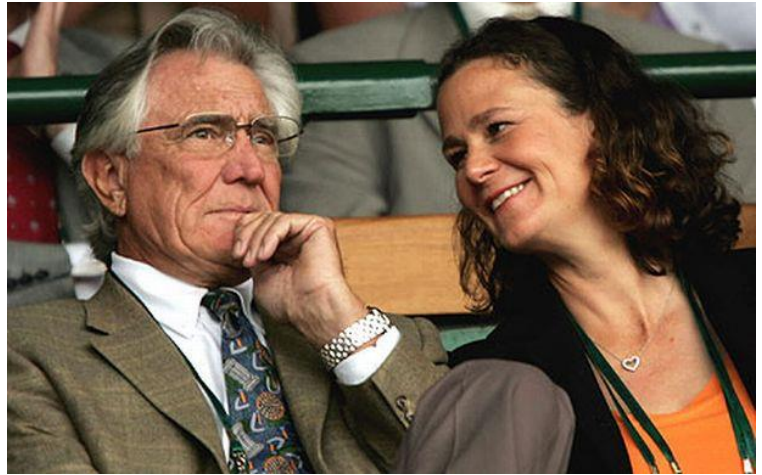
3. *Symphotrichum* on korvõieliste perekonda kuuluv taim, sүgise üks viimaseid õitsejaid. Perekonnas on enam kui sada liiki, enamik neist on endeemilised Põhja -Ameerikas, kuid mitmeid esineb ka Lääne - Indias, Kesk- ja Lõuna -Ameerikas ning Euraasia idaosas. On tänu külmakindlusele meelepärane taim ka Eesti aedades. **Mis taim?** Täpne vastus on üks liitsõna.

4. Väidetavalt olevat see maailma suurim moe- ja elustiili ajakiri maailmas. Väljaande asutasid 1945. aastal Pierre Lazareff ja Helene Gordon-Lazareff, Venemaalt pärit ajakirjanikud. Ajakiri ise müüdi 2019 Czech Media Investile, kuid eelmised omanikud jätsid enda kätte kaubamärgi ning mitmed regionaalsed väljaanded üle maailma. **Milline ajakiri?**

5. Kaardil on märgitud punasega üks autonoomne piirkond, mis moodustab asukohariigist umbes 45 %, kuid kus elab umbes 2 % riigi elanikest. **Milline piirkond ja mis riik?**

6. Pildil on kino- ja spordisõpradele tuntud abielupaar. Modellikarjääriga meesterahvast (sünd. 1939) ei saada alates 1969. aastast üle ega ümber filmimaailmas, tema abikaasa (sünd. 1962) on aga võitnud kõik, mis võimalik, tennise paarismängudes. **Nimetage mõlemad.** Nad ei kanna ühist perekonnanime.

7. Küsitavast seadeldisest sai 1902 viies elektriline pärast õmblusmasinat, ventilaatorit, teekannu ja rösterit, mida võis kodus kasutada. Esimene juhtmeta versioon leiutati 1966 ning alates 1980ndatest on need muutunud üha igapäevasemaks kaubaks. Ajaloost võib lugeda, et selle seadeldise aseaineks on läbi aegade kasutatud nii hüdroteraapia vahendeid kui ratsutamist, viimasel ajal olevat saadaval see ka vedelal kujul. **Millest jutt?**

8. Kuigi küsitav lind kuulub kureliste seltsi (ja ruiklaste sugukonda), pole tal kurgedele iseloomulikku pikka nokka ega pikki jalgu ning üleüldse on tegemist väikese linnuga. Tal on nn järjestikune polügaamia – isaslinnud pesitsevad aasta jooksul mitu korda ja iga kord uue partneriga. **Mis lind?** Pildi on teinud Hille Lillemägi Põlvamaalt.

9. Küsitav sõna tähistab jaapani keeles väikeste ja pehmete lõngast olendite kudumist või heegeldamist, läänes nimetatakse selles sõnaga nii tehnikat kui valmisesemeid. Jaapanist väljapoole liikus see kümnekond aastat tagasi ning on kanda kinnitanud Eestiski. Lisaks teemakohastele raamatutele on üks populaarsemaid internetilehekülgi, kust saab selliste vidinate valmistamiseks nii õpetussõnu kui mustreid, kellegi Lilleliisi oma. **Mis sõna või tehnika?**

10. Hiljutise Soome iseseisvuspäeva puhul kuulete omaaegset “headbängerit”. Loo pealkiri on politseiriigi vastane “Poliisi Pamputaa Taas”. **Mis bänd?**

11. Pärast Tokyo 2021. aasta olümpiamänge, kui Saksa moodsa viievõistluse tiimiliikmete närv ei pidanud vastu ja nad vaest loosihobust nüpeldasid, otsustasid rahvusvahelise alaliidu UIPM asjapulgad moodsat viievõistlust moderniseerida ja asendada ratsutamise millegi muuga. Plaanitav uuendus on leidnud muidugi sportlaste vastasseisu. **Mis oleks moodsa viievõistluse uueks alaks?**

12. Kõige esimese *******, C_{60} , sünteesisid Richard Smalley, Robert Curl, James Heath, Sean O'Brien ja Harold Kroto USA-s Rice'i ülikoolis 1985. aastal, kuigi nende ühendite olemasolu oli teada juba varem. Kroto, Curl ja Smalley said selle avastuse eest 1996. aastal ka Nobeli keemiaauhinna. Hiljem on ******* leitud ka näiteks suitsus ja tahmas. ******* said oma nime austusavaldusena arhitektile, kelle kuulsaid geodeetilisi kupleid nad meenutavad. **Millest on jutt?**

13. Millist nime kannab 2001. aastal Leonardo DiCaprio poolt asutatud filmikompanii? Seal on toodetud näiteks mitmed DiCaprio ja Martin Scorsese koostöös valminud filmid. Kompanii on võtnud oma nime millegi järgi, mis sai alguse 312. aastal eKr ning oli seotud ühe tsensoriga.

14. Tükk aega on ajakirjanduses vaieldud Varbola teemadel, oli seal siis ristiusk ja oma piiskop paigas juba XII sajandi keskpaigas või mitte, vaidlejateks Kristjan Oad, Ivar Leimus, Valter Lang ja mitmed teised. Oluliseks vaidlusobjektiks on kujunenud **tornbrakteat**, täpsemalt selle mõõtmed. **Millega tegemist?**

15. Millise kunstniku signatuuri kujutab vasakpoolne pilt alates 1508. aastast?

16. Eestis elab lisaks luukaladele veel 3 liiki sõõrsuude klassi kuuluvat kala (kuigi kõik neid päris kaladeks ei pea). Kaks neist on jõesilm ja ojasilm, ent **milline on kolmas sõõrsuu Eesti vetes?** Küsime tema ametlikku nime, milles ei sisaldu sõna "silm".

17. USA president Joe Biden tänas Austraalia peaministrit uude kaitsleppesse astumise üle, kuid näis olevat unustanud tema nime. USA-Briti-Austraalia kaitsleppe sõlmimise teleülekanandes tehtud Valge Maja pöördumises olid Bideni kõrval videopildid Briti peaminister Boris Johnsonist ja Austraalia peaministrist. "Täna sind Boris ja ma tahan tänada seda tüüpi maakera kuklapoolelt. Suur tänu, semu. Ma hindan seda kõrgelt, härra peaminister," ütles Biden. **Mis on "selle tüübi maakera kuklapoolelt" nimi?** Tegu on levinud šotipärase nimega, mis oli ka näitleja John Wayne'i tegelik perekonnanimi.

18. Sel 1887. aasta maalil on kujutatud Võru linna. **Kes on kunstnik?** Küsitavale nimele viitab ka see punane auto.

19. Peatselt 15-aastaseks saava Eneli Jefimova puhul on välja toodud, et treeningutega üle ei pingutataks ning tema sportlastee kestaks veel aastaid. Teda on võrreldud ka ühe ameeriklannaga, kes 1973. aastal ainult 14-aastasena võistles USA-NSV Liidu maavõistlusel 800 meetri jooksus. Ta oli tollal vaid 150 cm pikk ja kaalus 39 kilo. Seejärel hakkas piiga kasvama ning vaevles mitmeid aastaid jalaprobleemide käes. Siiski kestis tema karjäär lausa 1990ndate aastate lõpuni. **Kes on see ka maailmameistriks tulnud jooksja?**

20. See rokilegend teatas oktoobris oma peatselt pensionileminekust. Kes tahab teda veel esinemas näha, peab sõitma Las Vegasesse, kus küsitav teeb oma viis viimast kontserti 31. detsembrist 7. jaanuarini. **Kes on see 67-aastane mitmekülgne mees**, muuhulgas väljaõppinud kiirabitöötaja, võitluskunstide meister ning kunstnik? Tema ligi 50 aastat (vaheaegadega) kestnud tegevus ühe tuntud kollektiivi lauljana lõppes eelmisel aastal seoses selle ansambli liidri surmaga, misjärel ansambel lagunes.

21. Daniel Barritt, Vincent Landais, Elliott Edmonson, Renaud Jamoul, Martijn Nydaeghe, Adrien Fournaux... Siia ritta sobib ka 18. augustil 1987 sündinud eestlane. **Kes?**

22. Mis riigist on pärit need rahvarõivad? Tänavu on neid sotsiaalmeedias jagatud üsna arvukalt.

23. Pärast bolševike võimuletulekut lõppes Venemaal selle toote valmistamine peaaegu täielikult. Alates 1920 üritati toodet veidi muudetuna siiski turule tagasi tuua, kusjuures võtmesõnadeks olid odavus, kiire valmistamistsükkel ja massidele kättesaadavus. Uuenenud toote nimeks sai ***, see töötati lõplikult välja 1928 Anton Frolov-Bagrejevi juhtimisel (kes oli vürst Golitsõni ettevõtte kunagine põhitöötaja Novorossiiskis). **Milline tootenimetus?**

24. Näete ühe kunagise impeeriumi imperaatori vappi aastast 1903. Vihjeks niipalju, et kohalik keiser sai seda kasutada vaid seitse aastat. **Mis impeeriumi valitseja vapp?**

25. Kuuldav muusik, laulja ja tõlkija elab juba aastaid Eestis. Siin on ta teinud koostöös Janno Reimiga eestikeelseid versioone Kino lauludest. Samuti teeb ta koostööd Jäääärega. Kuulete bändi uelt plaadilt „Tütrega restoranis“ Vaiko Epliku kuulsa laulu venekeelset tõlget „Лисы болотные“. **Kes on küsitav?** Tarbetu vihjena võib lisada, et mehega sama perekonnanime kandnud isik pidas NSV Liidus mitmeid ministriameteid ning oli mõnda aega ka Ministrite Nõukogu esimees.

26. Seni on kaks arhitekti jõudnud oma eluajal saada harukordse tunnustuse – nende looming on valitud UNESCO maailmapärandi nimekirja. Pole ka imet, eluaastaid kogunes neil kahel kokku 195. 2007. aastal, kui teine neist UNESCO tunnustuse vääris, autasustas president Putin esimest Sõpruse ordeniga. **Kes nad on?**

27. Murelik mees kõneleb telefoniga. Ta on just hakkama saanud suure jamaga, mis ilmselt hävitab ta karjääri. **Keda näete pildil?**

Kasvab varjulisesmas niiskes toitainerikkas kasvukeskkonnas, ennekõike kuusikutes ja männikutes. Eestis vägagi levinud. Aasta sammal 2021. **Mis sammal?**

28. Küsitavat sammalt peetakse samblamaailma kaunitariks nii tooni kui filigraanse kuju tõttu. Meenutab välimuselt miniatuurset sõnajalga või sulge. Lehed on sirpjal allapoole kaardunud ning lisavad taimedele veelgi korrapära juurde. Kasvab niisketes toitainerikkamates okasmetsades maapinnal, kus ta võib moodustada ulatuslikke särav- või kollakasroheliisi vaibandeid. Pikkus küündib maksimaalselt kümne sentimeetrini.

29. Nii kõlab Eesti Jalgpalli Liidu hümn:

See särab, hiilgab...särab kui võiduhüüd!

Meie tiibade viimast, kirkamat sulge veel pole kitkund:

See särab, hiilgab...särab kui võiduhüüd!

Tõe ja õiguse kuulutaja, priiuse väravas kaitsev mõõk!

See särab, hiilgab...särab kui MEIE võiduhüüd!

Millise kahe, aastatel 1862 – 1950 ning 1883 – 1980 elanud luuletaja loomingust see koosneb?

30. Selle Eurovisioonil 2015. aastal kolmanda koha saavutanud Itaalia ooperi-pop trio nimi on tõlkes “Lend”. **Mis on selle koosluse itaaliakeelne nimi?**

31. Kelle autoportree (1835)? Kunstnikuna me teda ei tunne, küll aga muul alal.

32. Escudo on kaasjal kehtivaks rahaühikuks vaid ühes riigis. Sellel rahatähel on kujutatud *Acrocephalus brevipennis* – ainult küsitavas riigis elutsev roolinnuliik. Mis riik?

33. Küsitav naine kogus 2020. aasta kevadel tuntuks, kui töötas suletud Saaremaal Kuressaare haigla koroonaosakonnas hooldajana. Rohkem on ta teada kui tele- ja filmilavastaja, stsenaarist ning kirjanik, kes on lõpetanud Tallinna Pedagoogikaülikooli telerežii alal. On kirjutanud raamatuid nii pseudonüümi Aliis Jõe kui õige nime all. Äsja jõudis just poelettidele tema „Tormi märgid“. Tema psühholoogist isa oli Eesti esimese usaldustelefoni rajaja. Kes?

34. Naised piltidel jagavad sama eesnime. Tumedapäine daam üritas 2015. aastal registreerida USAs oma eesnime kaubamärgina – selle blokeeris blond daam, kes omab sellega seotud kaubamärke mitmes valdkonnas ning eesnimega seotud [www.\[nimi\].com](http://www.[nimi].com) veebikülge. Vastulauses kirjeldas blondi tiim teda kui “rahvusvaheliselt tuntud esinejat, heategevuslast ja rinnavähi vastase võitluse aktivisti” ning tema konkurenti kui “teisejärgulist reality-staari, kes on äratanud tähelepanu ja kriitikat oma ekshibitsionismi ja vastuoluliste sotsiaalmeedia postitustega”. Mis on küsitavate daamide perekonnanimed? (2 erinevat nime)

35. Sel aastal leiutati Rootsis tetraeedrikujuline piimapakk ehk tetrapakk. Samal aastal ja samuti Rootsis asutas Ingvar Kamprad postimüügiettevõtte IKEA, mis algselt pakkus kirjatarbeid, tikke, lauakaunistusi, postkaarte jm pisasju. Samal aastal on sündinud Rootsi kuninganna Silvia, samuti Anne Erm, Kazimiera Prunskiene, Heidi Tamme, Ly Seppel, Leili Tammel, Tarja Halonen, Ivi Eenmaa, Karin Karm, Tiia Järg, Anu Raud, Naima Neidre, Piret Saluri ja palju teisi tuntud daame. Mis aasta?

36. Pildil on Tokyo olümpial võistkondlikus takistussõidus hõbeda võitnud USA tiim. Keskel on 29-aastane Jessica, kes võistles olümpial esmakordselt ning on ühe tuntud muusiku ja laulja tütar. Isagi karjäär on saavutusterohke - näiteks on ta ainus inimene, kes jõudnud Billboardi edetabelitesse kuuel erineval aastakümnel. **Mis on Jessica ja tema isa ühine perekonnanimi?**

37. 2012. aastal valmis Venemaa ja Ukraina ühistöös 3D-formaadis film «Ржевский против Наполеона» (Rževski Napoleoni vastu). Leo Tolstoid mängis Mihhail Jefremov, Kutuzovit Vladimir Simonov, Bagrationi Marat Bašarov, Madam Ksju-Ksju'd Ksenia Sobtšak. **Kes oli Napoleoni rollis?**

38. Nähtav 2018. aastal põlenud mõis on läinud ka Eesti filmilukku, andes Andrus Kivirähki "Rehepapi" ainetel valminud "Novembrile" (2017) filmis asunud mõisa välisilme. Häärberi sisevõtted toimusid Kolga mõisas. Eesti NSV ajal kuulus hoone kalatööstuskoondisele Ookean. 2014. aastal ostis küsitava maja endale üks soomlane bitcoinide eest. **Mis mõisast on jutt?**

39. Juuresolev logo kuulub ettevõttele, mis alustas oma tegevust 1921. aastal Šveitsis farmaatsia laboratooriumina. Firma loojaiks olid Austria filosoof ja loodusteadlane Rudolf Steiner, Hollandi arst Ita Wegman ning Saksa keemik ja apteeker Oskar Schmiedel. Firma ja selle tänapäevane toimimine põhineb endiselt antroposoofia filosoofilisel taustal ja väärtustel, ettevõttest on tänaseks saanud üle maailma juhtiv holistilise ja antroposoofilise ravimite ning looduskosmeetika tootja. Ettevõttel on esindused rohkem kui 50 maailma eri riigis. **Mis firma?**

40. Biitlite noorusajal leidis produtsent Phil Spector suurepärase häälega 16-aastase neiu ning Bonnie Jo Masoni nime all üllitas ta singli „Ringo, I Love You“. Paljud raadiojaamad keeldusid seda lugu mängimast, kuna arvati, et laulab hoopis mees ning avaldab niimoodi armastust biitlite trummarile. **Kes laulab tegelikult?**

- 41.** Portugali kuninga Manuel I viies poeg Henrique sai asjaolude kokkusattumusena 1578. aastal troonile 68-aastasena. Vallalise mehena taotles ta paavstilt luba abiellumiseks, et soetada pärijad, kes dünastiat jätkaksid, kuid too keeldus. Kaks aastat hiljem Henrique suri ja temaga koos häabus ka Avize dünastia. Valitsejana oli tema hüüdnimeks ***- kuningas, mis viitab tema varasemale tegevusele ja tiitlile; teadaolevalt on ta senini ainuke selle tiitli omanik, kes on saanud mõne riigi kuningaks. Kõrval on kujutatud kuninga vappi. **Mis tiitel?**

- 42.** Tähistades uusi covid-viiruse tüvesid kreeka tähtedega jõuti novembri lõpus omikronini. Selle puhul panid teravama silmaga inimesed tähele, et vahele jäeti omikronile eelnev täht kreeka alfabeedis. Võib aimata, et see ei olnud juhuslik vahelejätmine, vaid selle taga on poliitilised kaalutlused. Küsitav suurtäht on väga sarnane hiina alfabeedi numbrile „3“. **Mis tähest on jutt?**

- 43.** Pildil näete üht Bakuu vaatamisväärsust. Muuseum asutati algselt 1967. aastal, kuid kolis nähtavasse majja 2014. aastal. Mitte just juhusliku kujuga hoone disainis Austria arhitekt Franz Janz. **Mille muuseumiga on tegemist?**

- 44.** Thomas Mann kirjutas 1911. aastal romaani, mille peategelasteks on vananev kirjanik Gustav von Aschenbach ja poisike nimega Tadzio. Luchino Visconti tegi sellest filmi, Benjamin Britten ooperi, John Neumeier balleti. **Mis on romaani pealkiri?**

- 45.** Selle akvarelli autoriks on 1876. aastal Ukrainas Jekaterinoslavi kubermangus sündinud ja 1919. aastal samuti Ukrainas bandiitide käe läbi hukkunud mees. Maalimine polnud tema põhitegevus. Laval on teda kehastanud Ivo Uukkivi. **Kellest on jutt?**

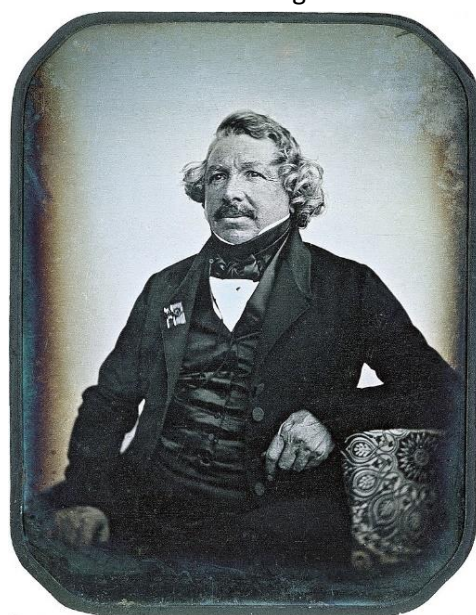

BLUE RIBBON SPORTS

46. Juuresolev logo kuulub firmale, mis tegutses selle nime all aastatel 1964-1971. Ettevõtte oli pigem väike ja mitte kuigi edukas. Pärast koostöö lõpetamist jaapanlaste ja Onitsuka Tigeriga otsustasid firma eestvedajad võtta uue nime ja logo. **Millise?**

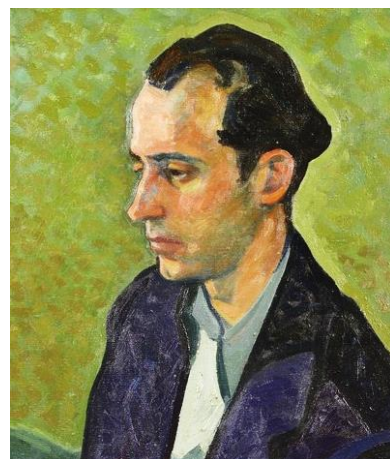
47. Itaalia jalgpalli kõrgliigas Serie A-s on telekompaniide surve võistkondadel keelatud mängida teatud värvi võistlusvormides alates 2022/2023 hooajast. Sassuolo meeskond on seda värvi kasutanud 1921. aastast, aga on nüüd sunnitud vormi vahetama **Mis värv?**

48. Näete ülesvõtet aastast 1844, millel on kujutatud aastail 1787-1851 elanud prantsuse kunstnik ja keemik, kes töötas välja ühe omanimelise menetluse. **Kellest on jutt?**

49. 1932. aasta juulis said Riigipäeva valimistel Saksamaal parima tulemuse natsionaalsotsialistid. Riigipäeva avaistungil 30. augustil pidas vastavalt traditsioonile avakõne selle kõige vanem liige (sünd. 1857). Oma kõnes ta hoiatas natsismi eest ja kutsus üles looma ühtset fašismivastast rinnet. Pärast kõnet andis ta juhtimise üle vastvalitud Riigipäeva juhile (Reichstagspräsident) Hermann Göringile. Kui vasakpoolsed parteid Saksamaal keelustati, kolis nimetatud liige Moskvasse, kus varsti ka suri. Tema urni asetaski Kremli müüri Stalini isiklikult. **Kellega on tegemist?**

50. Kuulete ühe vähetuntud helilooja mängituimat teost, mis sai 1922. aastal pidulike marsside konkursil esikoha. Tõllal 30-aastane helilooja töötas ligi pool sajandit „Estonia“ teatri orkestris viiuldajana, heliloominguga tegi ta lõpparve 1948. aastal. Pildil on Valdur Ohakas kujutanud tema poega (1929-1992), kes 1940ndail võitis järjest kirjanduskonkurssi, näiteks pälvis 1944 preemia ja 750 Saksa riigimarka lavatüki „Talu“ eest, 1946 aga 5000 rubla näidendi „Uus elu“ eest. Juhan Smuuli preemia tõid talle 1980. aastal kogumikud „Lehti ühelt puult. Valik draamasid“ ja „Lehti teiselt puult. Valik komöödiaid“. **Mis on isa ja poja ühine perekonnanimi? .**

TYMK & Parila MK: Jüri sari & Tartu karikas, 8. detsember 2021

1. Theseus	N
2. ABBA	N
3. sügisaster	S
4. Elle	H
5. Mägi-Badahšan, Tadžikistan	I
6. George Lazenby, Pamela Shriver	L
7. vibraator	S
8. rukkirääk	T
9. Amigurumi	S
10. Eppu Normaali	M
11. jalgrattasõit	M
12. fullereenid	I
13. Appian Way (Via Appia, Appiuse tee)	T
14. münt	H
15. Lucas Cranach vanem	I
16. merisutt	I
17. Scott Morrison	I
18. Karl Ludwig Maibach / Maybach	L
19. Mary Slaney (Decker)	T
20. David Lee Roth	V
21. Martin Järveoja	L
22. Afganistan	L
23. Sovetskoje Šampanskoje	H
24. Korea	M
25. Stass Bulganin	T
26. Oscar Niemeyer, Jørn Oberg Utzon	IA
27. Alec Baldwin (filmi "Rust" tulistamisjuhtum)	M
28. harilik lehviksammal	S
29. Karl Eduard Sööt ja Marie Under	S
30. Il Volo	V
31. kuninganna Victoria (1819-1901)	H
32. Roheneeme saared (Cabo Verde)	JA
33. Elo Selirand	S
34. Jenner ja Minogue. Eesnimi Kylie	N
35. 1943	LA
36. Springsteen	T
37. Vladimir Zelenski	J
38. Malla mõis	M
39. Weleda	S
40. Cher	T
41. kardinal	N
42. ksii	N
43. vaibamuseum	T
44. Surm Veneetsias	J
45. Aleksei Bubõr	A
46. Nike	M
47. roheline	H
48. Louis Daguerre	I
49. Clara Zetkin	P
50. Eero (kuni 1939 Johannes Eduard Liinev) ja Ardi Liives	LA

Küsimused: Silja Paavle - S, Matis Song - M, Tiit Naarits - T, Indrek Salis - I, Lauri Tammerand - L, Lauri Naber - N, Vaido Salis - V, Alar Heinaste - H, Juhan Teder - J, Margus Tirp - P, Aare Olander - A

10. <https://www.youtube.com/watch?v=tV7oTSGTNcY>
20. https://www.youtube.com/watch?v=l4qh_9vH1Ww
25. <https://www.youtube.com/watch?v=nNGWps8Vs7Q>
30. <https://www.youtube.com/watch?v=w1f6o1HQBvg>
40. <https://www.youtube.com/watch?v=ckjuH74v9jU>
50. https://www.youtube.com/watch?v=rnbd2CJhqBM&ab_channel=LaBandaMilitare%3AltalianandInternationalMilitaryMusic